

BEGIN JOUW REIS VANDAAG!

Je kan contact opnemen met ons voor meer informatie omtrent de mogelijkheden om in de sector terecht te komen, de sectorconsulent van het Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart helpt u met veel plezier verder.

Je kan met alle vragen rond opleidingen, opendeurdagen of meer informatie contact opnemen.

Contactinformatie

 Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart
Straatsburgdok Noordkaai 2
2030 Antwerpen

 0468.37.03.62
 hassan@frb-fri.be
 www.frb-fri.be

 @Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart
 @frb.fri
 @Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart
 @frbfri
 @Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart

(BE)STUUR VANAF NU JE EIGEN TOEKOMST: VAN MATROOS TOT KAPITEIN!

Een loopbaan vol avontuur, groeimogelijkheden
en werkzekerheid op het water!

WAAROM VOOR DE BINNENSCHIEPVAART ALS LOOPBAAN KIEZEN?

De binnenvaart: het best bewaarde geheim van de transportwereld!

Mensen dromen van een loopbaan vol uitdagingen, groeimogelijkheden en afwisseling waarin ze zichzelf verder kunnen ontplooiën. De binnenscheepvaart biedt precies dat: vrijheid op het water, het verkennen van vele plaatsen, uitdagingen en afwisseling, groeimogelijkheden en meewerken aan een meer ecologische wereld en dat alles terwijl je werkt! Deze sector vormt de ruggengraat van de Europese logistiek. Jaarlijks worden miljoenen tonnen goederen via rivieren en kanalen vervoerd. Het mooiste? Iedereen kan instappen, ongeacht je achtergrond of ervaring en bovendien heeft iedereen de mogelijkheden om snel door te groeien.

Avontuur, afwisseling en diversiteit!

Ben je iemand die niet graag stilstaat? In de binnenscheepvaart is geen enkele dag hetzelfde. Van varen door adembenemende natuur tot het aanmeren in bruisende havens: je werkplaats is altijd in beweging. Je ontdekt steden en landen vanuit een uniek perspectief, ver weg van de dagelijkse sleur en routines.

Ben je toekomstgericht? Vaar mee!

De sector biedt volop mogelijkheden om snel door te groeien, wat het nog aantrekkelijker maakt. Je begint als matroos en met de juiste training, inspanningen, motivatie en ervaring kan je snel doorgroeien, met de functie van kapitein als einddoel. Door vooral de opbouw van vaardigheden en een beperkte bijscholing kan je een mooie carrière uitbouwen, zonder dat je daar veel extra voor hoeft te doen.

KLAAR OM AAN BOORD TE STAPPEN? EINDDOEL: SCHIPPER - KAPITEIN!

WAARUIT BESTAAT DE BINNENSCHEEPVAAKT?

De Belgische binnenvaartvloot telt verschillende typen schepen die zeer divers zijn: droge lading, tankschepen, bunkerschepen, duwboden, sleepboten, palletvervoer, passagiersvervoer, stadsrondvaarten, waterbussen.... met elk hun eigen werksystemen en daarnaast ook nog rivier- en kanaalarbeid aan de wal.

Deze sector is onbekend en bijgevolg dus ook nog vaak te onbemand.

DE VOORNAAMSTE BEROEPEN IN DE SECTOR

Om in aanmerking te komen, moet je:

Voor de opleiding in het secundair onderwijs:

- Minstens 15 jaar oud zijn en de eerste twee leerjaren van het secundair onderwijs voltooid hebben.
- Een medische keuring ondergaan bij een erkende dokter voor de scheepvaart. Deze keuring is verplicht voor alle maritieme beroepen.
- Het derde jaar TSO (dubbele finaliteit) en BSO (arbeidsmarktgericht finaliteit) biedt een specifieke richting binnen de scheepvaart aan waarin je kunt starten met de opleiding tot matroos.

Voor de opleiding in het volwassenonderwijs:

- Minstens 18 jaar oud zijn en ten minste een beroepsopleiding van minstens 3 jaar voltooid hebben.
- Een medische keuring ondergaan bij een erkende dokter voor de scheepvaart. Deze keuring is verplicht voor alle maritieme beroepen.

- Ofwel een werkervaring van minstens 500 dagen aan boord van een zeeschip als dek bemanningslid hebben.
- Ofwel een werkervaring van minstens 5 jaar hebben.
- Je kan tevens je Diploma Secundair onderwijs behalen: 1 diploma - 2 certificaten.

Voor de opleiding Dekmansopleiding:

- Je kan een deksmanopleiding voltooien, beginnen werken in de sector en aan de hand van je (360) vaardagen het examen voor matroos afleggen.

Matroos binnenvaart

Als matroos assisteer je bij het aan- en afmeren, ankeren en koppelen van het schip, bij het bunkeren, en ook het laden en het lossen van het schip. Verder sta je ook in voor het onderhoud van het schip, zoals het basisonderhoud van de machinekamer, de elektriciteitsvoorzieningen, de scheepsinstallaties en meertouwen en trossen. Je mag, weliswaar onder toezicht, het schip besturen en bepaalde taken van de stuurman uitvoeren met begeleiding. Tenslotte hou je, samen met de rest van de bemanning, toezicht op het stilliggend schip en zijn lading.

Matroos sleepvaart

De matroos assisteert de kapitein bij het aan- en afmeren alsook bij het slepen en assisteren van voornamelijk zeeschepen. Verder ondersteunt de matroos de kapitein bij de wacht op de brug en neemt hij het roer over onder toezicht van de kapitein. Ook staat hij in voor het onderhoud van de sleepboot, de meerpalen, trossen en sleepmaterieel. Daarnaast neemt de matroos de huishoudelijke taken aan boord op zich. Tenslotte houdt de matroos toezicht op de stilliggende boot. Om deze taken te kunnen uitvoeren moet de matroos voldoen aan de 'verplichte minimumeisen voor gezellen die deel uitmaken van de brugwacht' (sectie A-II/4 van de STCW-Code).

Volmatroos

Als volmatroos zet je al je opgedane kennis en ervaring in praktijk om en ben je in staat om zelfstandig inzetbaar te zijn bij alle werkzaamheden op een schip. Daarnaast ben jij de persoon die de schipper/kapitein assisteert bij alle voorkomende werkzaamheden. Je wordt volmatroos aan de hand van je vaardagen.

Stuurman binnenvaart

De stuurman geeft leiding aan de bemanning, is de verantwoordelijke voor de navigatie en besturing van het schip, waarbij hij zorgt voor een veilige koers en

nauwkeurige communicatie met sluisen, bruggen en andere schepen. Daarnaast coördineert hij het laden en lossen van vracht, houdt hij toezicht op de veiligheid en voert hij onderhoud uit aan boord van het schip. De stuurman assisteert de kapitein bij operationele beslissingen en neemt indien nodig de leiding over. Verder beheert hij administratieve taken, zoals het bijhouden van logboeken, en stuurt hij de bemanning aan om ervoor te zorgen dat alle werkzaamheden efficiënt en volgens de voorschriften worden uitgevoerd. M.a.w. ben je de ogen en oren van de kapitein aan boord van het schip.

Stuurman sleepvaart

De stuurman assisteert de kapitein bij het aan- en afmeren alsook bij het slepen en assisteren van voornamelijk zeeschepen. De stuurman loopt wacht op de brug, vaart en voert manoeuvres uit. Ook staat hij in voor het onderhoud van de sleepboot, en voor het onderhoud van de meerdraden, trossen en sleepmaterieel. Daarnaast neemt de stuurman de huishoudelijke taken aan boord op zich. Tenslotte houdt de stuurman toezicht op de stilliggende boot. Om deze taken te kunnen uitvoeren wordt van de stuurman verwacht dat hij minimaal voldoet aan de 'verplichte minimumeisen voor officieren belast met de brugwacht van schepen met een brutotonnage van minder dan 500, dat wordt gebruikt voor reizen nabij de kust' (sectie A-II/3 van de STCW-Code).

Werktuigkundige (sleepvaart)

De werktuigkundige plant de werkzaamheden in de machinekamer, en inventariseert en bestelt wisselstukken en producten. Hij start de motoren, doet controles en voert preventief onderhoud en herstellingen uit aan de scheepsinstallaties. Verder staat hij in voor het onderhoud van de machinekamer en de stabiliteit van het schip. De werktuigkundige houdt uitgebreide technische gegevens bij over de scheepsinstallaties en de eigen werkzaamheden. In de praktijk wordt de

werktuigkundige vaak 'motorist' genoemd, soms spreekt men ook van de 'machinist'. Voor de werktuigkundige gaat men minimaal uit van de taken en competenties 'voor officieren belast met de machinekamerwacht in een bemande machinekamer, of de aangewezen werktuigkundigen, belast met de wacht in een tijdelijk onbemande machinekamer op schepen met een hoofdvorstuwingsinstallatie van 3.000 kW voortstuwingsvermogen of meer' (sectie A-III/1 van de STCW-Code).

Schipper/Kapitein binnenvaart

De schipper geeft leiding aan de bemanning en is verantwoordelijk voor het hele reilen en zeilen op het schip. Je voert de navigatie, zorgt voor de veiligheid van de opvarenden. Daarnaast ben je de eindverantwoordelijke voor het onderhoud van het schip, en voor het laden en lossen van de lading, met andere woorden, ben jij de eindverantwoordelijke van heel het schip en daarbij ook van de bemanning. Ook regel je administratieve zaken zoals vrachtbrieven en documenten voor de douane. De schipper is in het bezit van een groot vaarbewijs en/of rijnpatent. Hij heeft eindverantwoordelijkheid over personeel en werkorganisatie.

Kapitein sleepvaart

de kapitein voert het gezag en draagt de verantwoordelijkheid over de sleepboot en de bemanningsleden. Hij plant, organiseert en delegeert de taken en activiteiten aan boord en geeft de leiding. De kapitein loopt wacht op de brug, vaart en voert manoeuvres uit. Hij helpt bij het onderhoud waar nodig en houdt toezicht op de stilliggende boot. Hij verzorgt ook het radiocontact met de walorganisaties en met de loods op een zeeschip. In zekere zin is hij de schakel tussen het personeel aan wal en de bemanning aan dek. Tenslotte doet hij ook de werkadministratie. De kapitein moet minimaal beantwoorden aan de verplichte minimumeisen voor 'kapiteins van schepen met een brutotonnage van minder dan 500, dat wordt gebruikt voor reizen nabij de kust' (sectie A-I | I/3 van de STCW-Code).

De Rivier & Kanaalarbeider

Rivier en kanaalarbeid is afgebakend tot de handenarbeid die wordt uitgevoerd langsheen de overslagplaatsen aan kades van de Belgische binnenwateren die niet vallen onder de Wet Major: het betreft dus kades die niet behoren tot het officiële havengebied. Het laden en lossen van binnenschepen gebeurt vanop een vaste installatie. Verder moet hij beschikken over de competenties om ladingen op lichters en duwbakken veilig te kunnen vastleggen.

De watertaxi's en waterbusschipper

Binnenwateren worden in heel wat steden herontdekt. Antwerpen heeft als eerste stad een project opgezet met De Waterbus. Naast de klassieke vereisten die van een binnenschipper mogen verwacht worden zijn er hier bijkomende competenties zoals klantvriendelijkheid, EHBO,... Op deze waterbussen kan je werken als schipper, stuurman, matroos, deksman en hostess. Je kan hiervoor ook een kwalificatiecertificaat "Deskundige Passagiersvaart" behalen.

Remote shipping

Naast de vereiste nautische kennis dient deze schipper ook de digitale technologie onder de knie te hebben om op afstand te kunnen varen met een schip. Je bestuurt een schip vanop afstand in een kantoor en hanteert meestal een 9-to-5 werkritme en kan elke dag naar huis.

Een leuk weetje: Vlaanderen is dé wereldleider in het remote shipping segment!

STAPPENPLAN MET AMBITIE

1. Je begint in de sector als **matroos** op basis van het gevolgde traject. Behaal jij je (180 vaardagen), dan groei je door tot **volmatroos**.
2. Als **volmatroos** behaal jij je (180 vaardagen) en het **beperkte certificaat van radiotelefonist** (VHF), en word je **stuurman**.
3. Als **stuurman** behaal jij je **vaardagen (180 vaardagen)** en leg jij je **examen af tot schipper (kapitein)**.
4. Als **schipper/kapitein** heb je de mogelijkheid om verschillende **attesten** te behalen om je werkgebied uit te breiden.

DE BINNENVAART SECTOR IS DE TOEKOMST!

Een afwisselende baan, een duurzame manier van transport, werkzekerheid en werk dat je overal naartoe brengt – elke dag is uniek!
Wil je graag snel doorgroeien van matroos tot kapitein met een mooi loon erbij?
De binnenscheepvaart sector heet u van harte welkom!

Het werkregime verschilt sterk per deelsector gaande van:

- 26 weken per jaar op en 26 weken per jaar thuis (systeemvaart)
- 17 weken per jaar op en 35 weken per jaar thuis (sleepvaart)
- Dagwerk in ploegen (waterbus en bunkerschepen)
- Seizoenarbeid (passagiersvaart)
- Dagwerk (schipper op afstand, bunker- en waterschepen)
-

Voor iedereen is er dus iets beschikbaar in de binnenscheepvaart omwille van de diversiteit in de sector.

WAAR KAN IK DE NODIGE COMPETENTIES VERWERVEN OM TE STARTEN?

In het volwassenenonderwijs

De opleiding volwassenenonderwijs Matroos (binnenvaart) bestaat uit 970 lestijden (9 maanden). Een groot deel daarvan leer je via werkplekleren (90 vaardagen) aan boord van diverse schepen. Na de opleiding, hoef je geen examen meer af te leggen bij de overheid om als matroos te werken. Deze opleiding is georganiseerd door GO! CVO Antwerpen in samenwerking met het Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart. Meer info: www.frb-fri.be/nl/opleiding/volwassenen

In het secundair onderwijs

Bij GO! De Scheepvaartschool kan je gespecialiseerd secundair onderwijs volgen en dit zowel in het TSO (dubbele finaliteit) als in het BSO (arbeidsmarktgerichte finaliteit). Meer info: www.descheepvaartschool.be

Bijscholen en doorgroeien in het opleidingscentrum van het Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart

Het Fonds Rijn- en Binnenvaart heeft sinds eind 2024 zijn opleidingscentrum opgestart waar je terecht kan voor heel wat bijscholingen. Je zal op verschillende simulatoren kunnen oefenen om je vaardigheden bij te werken, én op te poetsen. Het opleidingscentrum is makkelijk bereikbaar. Het Fonds voor de Rijn- en Binnenscheepvaart wilt hiermee de mensen die in de sector willen beginnen of willen doorgroeien, een duwtje in de rug geven.

Samen op weg voor een succesvolle vaart!